

Gemeente Leusden

provincie Utrecht

gemeente Baarn

Gemeente Soest

Gemeente Zeist

GEMEENTE UTRECHTSE HEUVELRUG

Versie 20240306

Nieuwsbrief

De provincie, negen gemeenten op de Utrechtse Heuvelrug en de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) hebben het initiatief genomen om samen met vertegenwoordigers van natuurterreineigenaren tot een gezamenlijke aanpak van natuurbrandbeheersing te komen. **Ook wij – als één van de natuurbrandgemeenten – werken mee aan deze gezamenlijke aanpak.**

Toenemend bosbrandrisico

Door de klimaatverandering neemt ook in Nederland het risico op een onbeheersbare natuurbrand toe. Door hogere temperaturen zullen natuurbranden sneller ontstaan en door droogte kan uitbreiding van een brand sneller en intenser verlopen. Ook wordt het brandseizoen langer en zullen zich vaker meerdere branden tegelijkertijd voordoen. Het is onmogelijk om het ontstaan van natuurbranden uit te sluiten. Daarom is het van groot belang dat terreineigenaren, overheden en andere organisaties samen werken om het risico op onbeheersbare natuurbranden, met een desastreuze impact op de omgeving, terug te dringen.

Wat gebeurt er in de provincie Utrecht?

In de provincie Utrecht speelt het natuurbrandrisico voornamelijk op de Utrechtse Heuvelrug. In negen gemeenten is een verhoogd risico op natuurbrand: Zeist, Baarn, De Bilt, Amersfoort, Utrechtse Heuvelrug, Soest, Woudenberg, Rhenen en Leusden. Kenmerkend voor de (relatief dichtbevolkte) Utrechtse Heuvelrug zijn de grote verwevenheid van functies en de vele verschillende eigenaren van natuurterreinen (zowel terreinbeherende organisaties als particulieren).

Om gezamenlijk te werken aan een aanpak natuurbrandbeheersing is er een bestuurlijke Stuurgroep Natuurbrandpreventie ingesteld die wordt gefaciliteerd door een ambtelijke Regiegroep. Hierin zijn de negen gemeenten, de Provincie Utrecht, de Veiligheidsregio Utrecht en terreinbeherende organisaties als ook vertegenwoordigers van particulieren grondeigenaren in vertegenwoordigd. **De negen gemeenten worden zowel ambtelijk als bestuurlijk vertegenwoordigd door gemeente Utrechtse Heuvelrug. [Hier mogelijk zelf link maken naar je eigen organisatie]**

Waar wordt de komende tijd aan gewerkt?

- De VRU werkt samen met andere veiligheidsregio's hard aan de doorontwikkeling van natuurbrandbestrijdingsmethodes (slimme repressie).
- De gezamenlijke aanpak richt zich met name op Risicobeheersing: het voorkomen van onbeheersbare natuurbranden door het nemen van preventieve maatregelen.
- Het vergroten van de maatschappelijke veerkracht, door bewustwording en gedragsverandering.

Risicobeheersing

De komende tijd gaan we werken aan:

- a. Een hoofdcompartimentering op de Utrechtse Heuvelrug
- b. Een gebiedsgerichte aanpak van risicovolle locaties

ad a: Hoofdcompartimentering Utrechtse Heuvelrug

Compartimentering is het opdelen van een groter gebied in deelgebieden, die zijn omringd door een grens die zo is ingericht dat een natuurbrand op die grens kan worden gestopt. Een goed functionerende hoofdcompartimentering vormt het fundament waarop verdere preventieve maatregelen kunnen worden “geënt”. Het idee is om in eerste instantie zoveel mogelijke aan te sluiten bij grote infrastructuurlijnen (denk aan rijkswegen, provinciale wegen, hoogspanningstracé's e.d.). De provincie is verantwoordelijk voor het proces om tot een optimale hoofdcompartimentering te komen. Zij huurt een extern bureau in om na

overleg met eigenaren en onderzoek met een voorstel voor compartimentering te komen waarin de verschillende belangen goed zijn afgewogen.

Uiteindelijk staat of valt het functioneren van deze beoogde compartimentering natuurlijk met de afspraken die over realisatie en instandhouding gemaakt kunnen worden. De betrokkenheid van terreineigenaren is hierbij essentieel. Er komt dan ook een Klankbordgroep met vertegenwoordigers van de verschillende betrokken partijen die meedenken over de verschillende opties.

Ad b: Gebiedsgerichte aanpak van risicovolle locaties

De VRU heeft eerder al de 17 meest risicovolle locaties op de Utrechtse Heuvelrug geïdentificeerd (zie bijlage 2). Het is de bedoeling voor die gebieden, in samenwerking met de verschillende belanghebbenden, specifieke plannen op te stellen om het escalatierisico en de impact van een eventuele brand te zo klein mogelijk te houden. Het gaat hierbij met name om het beschermen van (een combinatie van) kwetsbare objecten in de natuur (denk aan zorginstellingen, recreatieterreinen, e.d.). Dit dus in aanvulling op de te realiseren hoofdcompartimentering.

In 2024 wordt begonnen met drie pilots voor de gebiedsgerichte plannen. Het is de bedoeling dat daarna op basis van de opgedane kennis, ervaring en resultaten van de pilots, binnen vier jaar voor alle 17 gebieden de planvorming wordt opgestart.

De pilots gebeuren in de volgende gebieden:

- Overberg, gemeente Utrechtse Heuvelrug: een gebied met veel recreatie-ondernemingen.
- Berg en Bosch, gemeente de Bilt: een bosrijke omgeving met bebouwing en zorginstellingen waar minder zelfredzame mensen verblijven
- Soesterberg-Zuid (Kamp van Zeist), gemeenten Soest en Zeist: een gebied met een penitentiaire inrichting en een tijdelijk asielzoekerscentrum; een deel van het gebied wordt na sloop van gebouwen ingericht voor natuur.

[Hier kun je evt. link maken naar je eigen gemeenten en RIN gebied].

Vergroten maatschappelijke veerkracht

Inwoners en gebruikers van natuurgebieden hebben een belangrijke verantwoordelijkheid om het natuurbrandrisico beheersbaar te houden. Bewustzijn hierover moet nog groeien, daarom is gestart met een bewustwordingscampagne. Wat zijn de risico's van het ontstaan van een natuurbrand, wat kan je doen om je voor te bereiden op een natuurbrand, kun je je tuin slim inrichten, en wat moet je doen als onverhoopt toch een natuurbrand ontstaat? De communicatiecampagne is gestart op maandag 11 maart, en langs allerlei kanalen wordt het natuurbrandrisico en natuurbrandpreventie onder de aandacht gebracht. De middelen zijn beschikbaar op www.vru.nl/natuurbrand en **onze communicatieadviseur was betrokken in de voorbereiding van de campagne**. Voor gemeenten is er tevens een Toolkit Natuurbrand beschikbaar op www.crisisutrecht.nl.

Daarnaast worden metingen uitgevoerd in het gebied Utrechtse Heuvelrug om te achterhalen wat het risicobewustzijn, de kennis en het gedrag omtrent natuurbrand is. Zo kan worden bepaald of bovengenoemde publiekscampagne effect heeft en wat er eventueel bijgesteld moet worden.

Verkenning Schuilen en Early warning

Vanuit de VRU is het initiatief genomen voor twee verkenningen:

- 1) In samenwerking met het Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut (KNMI) en het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV) wordt getracht een systematiek te ontwikkelen waarbij naast weersverwachting (prognose) ook duiding wordt gegeven aan objectieve meetwaarden (bv. windrichting, luchtvochtigheid) in het bepalen van een natuurbrandrisico.
- 2) Er wordt een onderzoek opgestart om te verkennen hoe schuilen vorm gegeven kan worden als vluchten voor een natuurbrand geen optie is. Het gaat hier om 24/7 zorginstellingen die zorg leveren aan verminderd zelfredzame patiënten/cliënten. Deze verkenning wordt vanuit de VRU nader

uitgewerkt door Risicobeheersing en de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR), waarin gekeken wordt naar mogelijke externe samenwerkingsverbanden.

Vragen of meer informatie

[evt. eigen contactgegevens in vullen als intern aanspreekpunt voor vragen over de gezamenlijke aanpak]